

NOTĂ-INFORMATIVĂ

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative

Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative (în continuare – <i>Proiectul de lege</i>) a fost elaborat de către Ministerul Apărării, conform prevederilor art. 23 alin. (1) și (2) lit. c) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.
Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
<p>Dezvoltarea profesională a efectivului de soldați, sergenți și subofițeri reprezintă o prerogativă de bază a Ministerului Apărării. Acest proces a căpătat o importanță mai deosebită odată cu participarea contingentelor Armatei Naționale în misiuni și operații internaționale de menținere a păcii, unde s-a identificat necesitatea creării unei platforme de interoperabilitate a efectivului de soldați, sergenți și subofițeri ai Armatei Naționale cu efectivul similar al armatelor statelor-membre ale Parteneriatului pentru Pace.</p> <p>Astfel, prezentul proiect de lege a fost elaborat în scopul executării acțiunilor incluse în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2019-2020, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 420/2019 (cap. VII „Apărare și Securitate națională”, acțiunea 2 „<i>Îmbunătățirea managementului cadrelor militare prin modificarea cadrului normativ privind modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, statutul militarilor și pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei</i>” și acțiunea 3 „<i>Perfecționarea managementului carierei militare</i>”) Planul individual de acțiuni al parteneriatului Republica Moldova – NATO pentru anii 2017-2019, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 736 din 13 septembrie 2017 (capitolul II „Reforma sectorului de securitate și apărare”, Obiectivul 2.2. „Dezvoltarea capacităților Forțelor Armate pentru îndeplinirea misiunilor constituționale”, acțiunea 6 „<i>Perfecționarea/dezvoltarea sistemelor de management al resurselor umane și de învățământ în domeniul militariei, precum și științei militare, inclusiv prin intermediul Programului NATO de consolidare a instruirii militare (DEEP)</i>” și acțiunea 13 „<i>Sporirea nivelului de interoperabilitate cu aliații și partenerii NATO</i>”).</p> <p>Respectiv, menționăm că, în cadrul Ministerului Apărării au fost elaborate și puse în aplicare Concepția dezvoltării profesionale a efectivului de soldați, sergenți și subofițeri ai Armatei Naționale (ordinul Ministrului apărării nr. 45/2018) și Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia (ordinul Ministrului apărării nr. 423/2018), ambele documente referindu-se la necesitatea perfecționării sistemului gradelor militare prevăzute pentru efectivul de soldați, sergenți și subofițeri.</p> <p>În acest sens, menționăm că, o primă tentativă cu privire la revizuirea gradelor militare ale efectivului de soldați, sergenți și subofițeri ai Forțelor Armate a fost întreprinsă în anul precedent (Legea nr. 232/2018 pentru modificarea unor acte legislative), prin excluderea categoriei de „subofițeri” și stabilirea unui nou sistem de grade militare pentru soldați și sergenți, nefiind luate în calcul toate riscurile și vulnerabilitățile existente, dar și fără a fi evaluat impactul real al noilor prevederi.</p> <p>Cu regret, aplicarea în practică a noilor reglementări a fost una defectuoasă și a creat apariția mai multe dificultăți, în special în partea ce se referă la salarizarea acestei categorii de efectiv, precum și eliberarea unui număr enorm de specialiști calificați, care anterior dețineau grade și funcții militare de subofițeri.</p>

În această ordine de idei, subliniem că, în Armata Națională există un șir de funcții care necesită o pregătire și calificare specifică (în exploatarea, repararea și întreținerea armamentului, tehnicii și echipamentului din dotare, inclusiv mecanici și conducători auto; în operarea, exploatarea și repararea tehnicii de comunicații și informatică; în evidența bunurilor materiale, în contabilitate etc.), atribuțiile acestor funcții anterior fiind executate de către subofițeri. În rezultatul operării acestor amendamente și remunerării financiare neattractive, a început exodul în masă a specialiștilor calificați din categoria de subofițeri, ceea ce are ca consecință diminuarea capacității operaționale a Armatei Naționale și, prin urmare, diminuarea capacității de asigurare a securității militare a statului.

Contextual, relevăm că, pe parcursul primului semestru al anului 2019, în cadrul Ministerului Apărării s-au desfășurat mai multe vizite ale experților NATO, în cadrul acestora inclusiv fiind evaluat noul sistem de grade militare. În rezultatul analizei efectuate de experții NATO, au fost depistate disfuncții la acest capitol. Pentru ameliorarea situației, una din soluțiile identificate a fost necesitatea realizării unei intervenții semnificative la cadrul normativ de nivel național în vederea:

- obținerii unui efectiv de soldați, sergenți și subofițeri, reformat conform standardelor occidentale, fiind interoperabil cu efectivul similar al armatelor principalilor parteneri de dezvoltare;

- reabilitării subofițerilor și sergenților și transformarea lor în „coloana vertebrală” a Armatei Naționale;

- adoptării unor reguli de recrutare și selecție a subofițerilor și sergenților, care să asigure menținerea în serviciu a cadrelor militare cu potențial înalt;

- asigurării motivației pentru evoluția în cariera militară, prin adoptarea unor soluții juridice care să permită diferențierea valorică și ascensiunea în funcții superioare a celor mai calificați subofițeri și sergenți.

**Descrierea gradului de compatibilitate
pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale
cu legislația Uniunii Europene**

Proiectul actului normativ în speță nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene și nu contravine legislației comunitare.

**Principalele prevederi ale proiectului
și evidențierea elementelor noi**

Proiectul vizat conține amendamente în vederea modificării Legii nr. 1244/2002 cu privire la rezerva Forțelor Armate, Legii nr. 1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei și Legii nr. 162/2005 cu privire la statutul militarilor, și anume, dispoziții ce se referă la revenirea la sistemul de grade militare bazat pe următoarele categorii: soldați, sergenți, subofițeri și ofițeri.

Este necesar de menționat că, adoptarea deciziei privind restabilirea categoriei de „subofițeri” a fost precedată de o analiză amplă a practicii aplicate în mai multe state, care a demonstrat că o astfel de categorie de militari există în armatele moderne, cum ar fi cele din: România, SUA, Marea Britanie, Franța, Canada, Australia ș.a. În aceste țări categoria respectivă de militari sunt specialiști, experți și conducători în specialități tehnice, care îndeplinesc aceeași funcție, în același domeniu, pe parcursul întregii durate a serviciului militar.

Totodată, proiectul de lege conține completări la Regulamentul disciplinei militare, aprobat prin Legea nr. 52/2007 și Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, reieșind din stabilirea unor noi grade militare, care nu se regăsesc în versiunile actuale ale legilor nominalizate.

Fundamentarea economico-financiară

Conform estimărilor, implementarea proiectului nu implică cheltuieli financiare și/sau alocarea mijloacelor financiare suplimentare din contul Bugetului de Stat.

Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative (în speță – *Legea nr. 1244/2002 cu privire la rezerva Forțelor Armate, Legea nr. 1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, Legea nr. 162/2005 cu privire la statutul militarilor, Legea nr. 52/2007 cu privire la aprobarea Regulamentului disciplinei militare și Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar*) se încorporează perfect în sistemul actelor legislative în vigoare, este corelat cu prevederile cadrului legal în vigoare, cu care se află în conexiune, iar modificările propuse nu afectează concepția generală sau caracterul unitar al actelor legislative amendate.

Suplimentar, menționăm că, aplicarea proiectului de lege urmează să fie realizată prin modificarea Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 941/2006.

În acest context, art. IV din proiect stabilește în sarcina Guvernului ca, în termen de 3 luni, să prezinte Parlamentului propuneri de modificare a actelor legislative pentru a le ajusta la normele noii legi, precum și să aducă actele normative proprii în concordanță cu noua lege.

Avizarea și consultarea publică a proiectului

În temeiul prevederilor art. 32 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de lege urmează a fi expediat spre avizare în adresa Ministerului Finanțelor și Ministerului Afacerilor Interne.

Concomitent, în scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și Regulamentului cu privire la procedurile de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 967/2016, proiectul de lege urmează a fi plasat, în modul stabilit, pe pagina web oficială a Ministerului Apărării (<https://www.army.md>), la compartimentul „*Transparența Decizională*”, rubrica „*Anunțurile privind inițierea elaborării deciziei*” și „*Anunțurile privind organizarea consultării publice*”, precum și pe platforma guvernamentală <https://particip.gov.md> (în directoriul „*Modul de participare – Proiecte – Ministere – Ministerul Apărării*”).

Constatările expertizei anticorupție

Proiectul de lege urmează a fi supus expertizei anticorupție, care va fi efectuată de către Centrul Național Anticorupție.

Constatările expertizei juridice

Proiectul de lege urmează a fi supus expertizei juridice, care va fi efectuată de către Ministerul Justiției.

Ministrul apărării

Pavel VOICU